

PROJEKTAS „VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS KOKYBĖS GERINIMAS, DIEGIANT VISUOMENĖS SVEIKATOS TECHNOLOGIJŲ VERTINIMO SISTEMĄ IR NEPAGEIDAJAMŲ ĮVYKIŲ REGISTRAVIMO SISTEMĄ“

NR. VP1-4.3.-VRM-02-V-05-012

Projekto veikla Nr. 1.3.1. Visuomenės sveikatos technologijų vertinimo atlikimas

DARBUOTOJŲ PSICHIKOS GEROVĖ: INTERVENCIJOS STIPRINANČIOS DARBUOTOJŲ PSICHIKOS SVEIKATĄ

Vertinimo ataskaitos santrauka

Projekto vadovas: dr. Rolanda Valintėlienė

Projekto grupės vadovai: dr. Birutė Pajarskienė ir Aušra Grigošaitienė

Atsakingi vykdytojai: Rūta Markevičė, Lolita Pilipavičienė, Vilija Kuodytė, Jūratė Tamašauskaitė

Projekto vykdymo terminas: 2014 – 2015 m.

Pagrindimas:

Psichikos sveikata pripažįstama svarbiausia XXI amžiaus pradžios visuomenės sveikatos sritimi, kuriai reikia kiekybiškai ir kokybiškai naujų investicijų ir sprendimų. PSO Psichikos sveikatos veiksnių 2013–2020 m. plane nurodo, kad svarbu sudaryti sveikas gyvenimo ir darbo sąlygas, įskaitant darbo organizavimo gerinimą ir įrodymais pagrįstos streso valdymo schemos viešajame ir privačiajame sektoriuose diegimą. Atsižvelgiant į tai, kad darbingo amžiaus gyventojai didžiąją budraus laiką praleidžia darbe, darbo vieta yra pati tinkamiausia vieta rūpintis darbingo amžiaus asmenų psichikos sveikata ir gerove.

Tikslas – įvertinti darbuotojų psichikos sveikatą stiprinančių intervencijų veiksmingumą ir parengti tinkamą streso darbe valdymo įrankį savarankiškam naudojimui Lietuvos įmonėse, įstaigose ir organizacijose.

Technologijos vertinimas atliktas:

- taikant Kanados nacionalinio metodų ir priemonių bendradarbiavimo centro (NCCMT) parengtą mokslo įrodymais pagrįstų visuomenės sveikatos sprendimų priėmimo modelį.
- vadovaujantis Jungtinės Karalystės Nacionalinio sveikatos ir klinikinės kompetencijos instituto (NICE) visuomenės sveikatos gairėse Nr. 22 „Psichikos gerovės skatinimas darbe“ parengta tyrimo metodologija ir papildant NICE atliktos sisteminės apžvalgos metu surinktus mokslo įrodymus 2007-2015 m.m. publikuotų mokslinių tyrimų rezultatais.

Streso darbe valdymo įrankis parengtas:

- pagal Jungtinės Karalystės Saugos ir sveikatos tarnybos (angl. HSE: Health and Safety Executive) parengtą ir Jungtinės Karalystės praktikoje naudojamą metodiką – streso valdymo standartus (angl. Management Standards)

Vertintas organizacinio lygmens intervencijų (darbo/organizacinės tvarkos keitimo; vadovų mokymų; darbo pamainų arba darbo tvarkos keitimo, paramos arba mokymų, siekiant gerinti įgūdžius ar darbo vaidmenį) ir individualaus lygmens intervencijų (streso įveikos mokymų; konsultavimo ir terapijos; relaksacijos ir fizinio aktyvumo; sveikatos stiprinimo; kitų stresą mažinančių intervencijų) veiksmingumas.

Mokslo įrodymai:

1. Įrodymų, jog organizacinio lygmens intervencijos stiprina darbuotojų psichikos sveikatą, nepakanka.
2. Stresą gali veiksmingai mažinti daugialypiai streso pažinimo ir suvokimo, streso mažinimo ir jo įveikos būdų bei streso valdymo įgūdžių formavimo mokymai.
3. Darbuotojų psichikos sveikatą stiprinančių intervencijų veiksmingumo įrodymams patvirtinti reikia atlikti daugiau metodologiškai kokybiškų tyrimų.

Vykdamas projektą parengtas streso darbe valdymo įrankis, kurį sudaro klausimynas, naudotojo vadovas ir analizės instrumentas. Klausimynas rengtas gavus autorių sutikimą. Siekiant įvertinti klausimyno aiškumą, atliktas pilotinis tyrimas.

Planuojama parengti galutinį HSE streso darbe valdymo standarto variantą ir jį patalpinti Higienos instituto internetiniame puslapyje. Todėl HI PSC Tyrimų ir technologijos vertinimo skyriuje vykdomas tyrimas, kuriuo siekiama įvertinti klausimyno psichometrinės charakteristikas Lietuvos darbuotojų imtyje. HSE streso darbe valdymo standartai bus prieinami visiems siekiantiems savarankiškai, nesamdant išorės ekspertų valdyti ir stebėti psichosocialinius rizikos veiksnius darbo vietose. Tikimasi taip sukurti pagrindą efektyvesniam streso darbe valdymui Lietuvoje.

Daugiau informacijos Jums gali suteikti Higienos instituto Profesinės sveikatos centro Tyrimų ir technologijų vertinimo skyriaus vadovė Birutė Pajarskienė, tel. (8 5) 212 2817 arba el. paštu birute.pajarskiene@hi.lt.